

М. Ю. Татенко,
аспірант кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2456-0240>

В. Ю. Гордолопов,
д. е. н., професор, професор кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3151-8035>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.9.198

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В АУДИТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

М. Tatenko,
PhD student of the Department of Financial Analysis and Audit, State University of Trade and Economics
V. Hordopolov,
Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Financial Analysis and Audit, State University of Trade and Economics

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE AUDIT OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF BUSINESS ENTITIES

У статті розглянуто ключові аспекти впровадження технологій штучного інтелекту в аудиті зовнішньоекономічної діяльності (далі — ЗЕД) суб'єктів господарювання. Акцентовано увагу на тому, що аудит, як процедура, яка підвищує довіру суспільства до фінансової звітності суб'єктів господарювання, є дуже важливим та актуальним напрямом впровадження технологій штучного інтелекту. При цьому, виділено факт того, що роль аудитора все ще залишається провідною та затребуваною для моніторингу та перевірки результатів, наданих штучним інтелектом. Визначено факт активного впровадження технологій штучного інтелекту провідними аудиторськими компаніями, зокрема компаніями Великої четвірки. Розглянуто та охарактеризовано основні вектори впровадження технологій штучного інтелекту даними аудиторськими компаніями. Зроблено висновок про зацікавленість провідних аудиторських компаній у впровадженні технологій штучного інтелекту в аудиторських процесах. Акцентовано увагу на необхідності подальшого розвитку технологій штучного інтелекту в аудиті, зокрема шляхом впровадження даних технологій при аудиті зовнішньоекономічних операцій суб'єктів господарювання. Представлено потенційні напрями застосування технологій штучного інтелекту для аудиту ЗЕД суб'єктів господарювання. Виділено факт того, що технології штучного інтелекту можна застосовувати не лише при здійсненні безпосередньої аудиторської перевірки зовнішньоекономічних операцій суб'єкта господарювання, а і у дослідженні загальних процесів, пов'язаних з його зовнішньоекономічною діяльністю. Запропоновано практичні приклади подальшого впровадження технологій штучного інтелекту в аудиті ЗЕД суб'єктів господарювання. Наголошено на тому, що результати, отримані від штучного інтелекту в процесі аналізу наданої інформації, можуть бути хибними чи викривленими, та визначено основні чинники, які можуть на це вплинути. Зосереджено увагу на необхідності формування ризику, пов'язаного з наданням неточ-

них чи викривлених результатів, отриманих від штучного інтелекту, та запропоновано оцифрування такого ризику. Визначено основні чинники, що можуть вплинути на даний ризик та здійснено їх стислу характеристику. Відзначено роль професійного судження аудитора при врахуванні чинників, що впливають на ризик формування викривлених результатів аналізу, здійсненого штучним інтелектом в процесі виконання аудиторських процедур.

The article comprehensively examines the key aspects of implementing artificial intelligence technologies in the audit of foreign economic activity (hereinafter referred to as FEA) of business entities. It emphasizes that auditing, as a procedure that enhances public trust in the financial reporting of business entities, represents a highly significant and timely area for the integration of artificial intelligence technologies. The article highlights the fact that the auditor's role remains paramount and indispensable for monitoring and verifying the results produced by artificial intelligence systems. It identifies the active adoption of artificial intelligence technologies by leading auditing firms, particularly those within the Big Four. The main vectors of artificial intelligence technology implementation by these auditing companies are analyzed and characterized in detail. The article concludes that leading auditing firms demonstrate a strong interest in incorporating artificial intelligence technologies into their auditing processes. Special attention is drawn to the necessity for the continued development of artificial intelligence technologies in auditing, especially through their application in auditing the foreign economic operations of business entities. Potential directions for the use of artificial intelligence technologies in auditing FEA of business entities are presented. It is emphasized that artificial intelligence technologies can be applied not only in the direct audit verification of a business entity's foreign economic transactions but also in the examination of the overall processes related to its foreign economic activities. Practical examples of further artificial intelligence technology integration in the audit of FEA of business entities are proposed. The article stresses that the results generated by artificial intelligence during the analysis of provided information may be erroneous or distorted, and it identifies the primary factors that could influence such outcomes. Focus is placed on the necessity to establish a risk framework associated with the provision of inaccurate or distorted results generated by artificial intelligence, and a proposal is made for the quantification of this risk. The main factors that may affect this risk are identified and briefly characterized. The article also highlights the critical role of the auditor's professional judgment in considering the factors influencing the risk of distorted results produced by artificial intelligence during the execution of audit procedures.

Ключові слова: аудит, аудитор, зовнішньоекономічна діяльність, зовнішньоекономічні операції, штучний інтелект, суб'єкт господарювання, агробізнес, промисловість, галузь, бізнес-середовище.

Key words: audit, auditor, foreign economic activity, foreign economic transactions, artificial intelligence, business entity, agribusiness, industry, sector, business environment.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В умовах диджиталізації світової економіки та суспільного життя роль штучного інтелекту починає відігравати важливе значення в процесі обліку, аудиту, аналізу, контролю діяльності суб'єктів господарювання. Провідні аудиторські компанії при здійсненні аудиторських процедур активно впроваджують технології штучного інтелекту для оптимізації окремих процесів аудиторської перевірки. При цьому, у багатьох великих підприємств, підприємств стратегічного значення, саме зовнішньоекономічна діяльність складає значну частину усієї діяльності, що доводить актуальність та не-

обхідність дослідження застосування технологій штучного інтелекту в процесі аудиту ЗЕД суб'єктів господарювання. Впровадження технологій штучного інтелекту в даний напрям аудиторської перевірки сприятиме скороченню часу на здійснення необхідних аудиторських процедур та дозволить виявити за відносно невеликий проміжок часу деякі ризики, які без використання даних технологій було б набагато складніше ідентифікувати та оцифрувати. Саме тому виникає необхідність у визначенні потенційних напрямів впровадження технологій штучного інтелекту при аудиті ЗЕД суб'єктів господарювання, а саме у визначенні конкретних ланок процесу аудиторської перевірки, які можуть оброблятися штучним інтелектом і потребуватимуть лише моніторингу результатів зі сторони фахівця з аудиту.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання впровадження технологій штучного інтелекту а аудиті глибоко досліджувалися Назаровою К.О., Пацкань Ю.В., Коломієць А.А. [4;6], Круглим В.В. [3], Івахненковим С.В. [2], Розіт Т.В., Мурадовою К.З. [7], Рябчук О.Г., Ракуть Д.О. [8]. Зокрема, Назарова К.О. та Пацкань Ю.В. у своєму дослідженні акцентують увагу на тому, що під час аудиту доцільно застосовувати такі методи штучного інтелекту як: наглядове навчання, часові ряди, NLP і баєсові моделі, які дозволяють поглибити автоматизацію аудиторської перевірки, забезпечити прогнозування ризиків та здійснити аналіз ефективності бізнес-процесів [6, с. 25]. При цьому, Назарова К.О. у іншому своєму дослідженні у співавторстві з Коломієць А.А., підкреслює той факт, що використання штучного інтелекту в аудиті має не лише технічні, а й соціальні наслідки [4, с. 9]. Круглий В.В. виділяє ризики та обмеження, які потрібно враховувати при впровадженні технологій штучного інтелекту в аудиті, а саме залежність від якості вхідних даних, можливість технічних збоїв, ризик втрати професійного судження, проблеми захисту конфіденційної інформації, висока вартість впровадження, дефіцит кваліфікованих фахівців та недо-

статність нормативного регулювання тощо [3, с. 11]. Івахненков В.В. виділяє етапи впровадження штучного інтелекту в аудиті, а саме попереднє планування, планування, укладання контрактів, оцінювання ризиків контролю та тестування по суті [2, с. 56—57]. Розіт Т.В. та Мурадова К.З. наводять приклади сценаріїв, у яких може використовуватися штучний інтелект при здійсненні аудиту [7, с. 13]. Рябчук О.Г., Ракуть Д.О. наголошують, що штучний інтелект кардинально змінює професію аудитора, впроваджуючи інноваційні технології для підвищення ефективності та точності перевірок [8, с. 57]. Незважаючи на значний внесок даних науковців у дослідження впровадження технологій штучного інтелекту в аудиті, не висвітленим залишається питання впровадження даних технологій саме при аудиті ЗЕД суб'єктів господарювання.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ(ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є визначення потенційних напрямів впровадження технологій штучного інтелекту в процес аудиту ЗЕД суб'єктів господарювання та внесення пропозицій щодо практичного застосування даних технологій аудиторськими компаніями.

Таблиця 1. Вектори впровадження компаніями Великої четвірки технологій штучного інтелекту в бізнес-процеси

Компанія	Напрями впровадження
Делойт	1. Пошук, категоризація та аналіз текстів судових рішень з метою знайти найбільш відповідну практику для справ, за якими компанія захищає права клієнтів; 2. Робота із санкційними списками; 3. Адаптація глобальних сервісів компанії до українського ринку. Це стосується насамперед систем з обміну інформацією у форматі SAF-T, а також систем з аналізу законодавства і судової практики; 3. Аналізується можливість проведення низки «рутинних» завдань для роботи практики трансфертного ціноутворення, зокрема порівняльного дослідження, за допомогою ШІ;
PWC	Компанія вживає заходів, які допоможуть клієнтам максимально розкрити потенціал штучного інтелекту, за такими напрямками: 1. Агент PwC OS – PWC застосовує дану платформу для власної операційної діяльності разом із сотнями інших вузьконаправлених моделей та пропонує клієнтам. Його використання підвищує продуктивність команд у сферах аудиту, оподаткування та бізнес-консалтингу; 2. ШІ експертиза: щомісяця десятки тисяч експертів PwC проходять регулярні тренінги, організовані ШІ-Академією; 3. Співпраця з новими технологічними альянсами для розвитку подальшого впровадження технологій штучного інтелекту, а саме з партнерами по альянсах: AWS, Google Cloud, Microsoft та Oracle.
EY	Компанія розвиває технології штучного інтелекту, впроваджуючи такі програмні продукти: 1. EY Intelligent Payroll Chatbot – програмний продукт, що допомагає у вирішенні складних питань, які можуть виникнути в процесі нарахування заробітної плати працівникам; 2. EY Canvas AI – програмний продукт, що допомагає аудиторським командам розробляти ефективні стратегії аудиторських перевірок та систематизувати надану інформацію від клієнтів; 3. EY Strategy Edge – платформа бізнес-аналітики, що забезпечує глибокий аналіз суб'єкта господарювання та здійснює його оцінку з точки зору ризиків та потенційних напрямів розвитку; 4. EY.ai EYQ – платформа з технологіями штучного інтелекту, що має широкий вектор використання – від розмовного помічника до розробки програмних продуктів; 5. EY.ai Workforce – платформа, що дозволяє впроваджувати інновації у процеси, пов'язані з взаємодією з людськими ресурсами та підвищує продуктивність роботи відділу кадрів суб'єкта господарювання.
KPMG	Технології штучного інтелекту впроваджуються у глобальну платформу розумного аудиту KPMG Clara, що допоможе аудиторським командам у наступних напрямках роботи: 1. Удосконалення оцінки ризиків шляхом аналізу штучним інтелектом документів, з метою допомоги проєктивним групам у виявленні факторів ризику; 2. Розробка процедур ґрунтовної перевірки, впровадження яких дозволить фахівцям з аудиту розробляти відповідні процедури перевірки для швидшого реагування на ризики; 3. Поліпшення аудиторської документації.

Джерело: систематизовано за [1; 9; 10; 11; 12].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В сучасних економічних умовах технології штучного інтелекту розглядаються як прогресивний напрям розвитку будь-яких бізнес процесів. Згідно з даними нового дослідження PwC [13], штучний інтелект має можливість прискорити глобальне економічне зростання на 15 відсоткових пунктів протягом найближчих десяти років [1]. При цьому, ключовими факторами, що визначають здатність штучного інтелекту прискорити глобальне економічне зростання, є не лише його технічні можливості, але й відповідальне використання та довіра з боку суспільства [1]. Тому аудит, як процедура, яка підвищує довіру суспільства до фінансової звітності суб'єктів господарювання, є дуже важливим та актуальним напрямом впровадження технологій штучного інтелекту. Разом з тим, роль фахівців з аудиту залишається провідною, адже усі результати, отримані штучним інтелектом, потребують детального моніторингу та перевірки.

Як зазначалося вище, технології штучного інтелекту уже активно впроваджуються багатьма провідними аудиторськими компаніями у різних напрямках — зокрема, компаніями Великої четвірки (таблиця 1).

Наведена в таблиці 1 інформація свідчить про те, що провідні компанії, які надають послуги у сфері аудиту, зацікавлені у розвитку технологій штучного інтелекту для їх подальшого практичного впровадження. Оскільки, як зазначалось вище, одним із важливих і значних напрямів діяльності багатьох суб'єктів господарювання є саме ЗЕД, виникає потреба у впровадженні технологій штучного інтелекту саме для аудиту зовнішньоекономічних операцій суб'єктів господарювання. Тому, незважаючи на значний внесок компаній Великої четвірки у впровадження технологій штучного інтелекту у різних векторах діяльності, питання впровадження даних технологій саме для аудиту ЗЕД є актуальним та перспективним напрямом, який обов'язково набуде подальшого розвитку та практичного застосування. Потенційні напрями застосування технологій штучного інтелекту для аудиту ЗЕД можуть бути представлені наступним чином (рис. 1).

Крім цього, технології штучного інтелекту можна застосовувати не лише при безпосередньому здійсненні аудиторської перевірки зовнішньоекономічних операцій суб'єкта господарювання, а і у дослідженні загальних процесів, пов'язаних з його зовнішньоекономічною діяльністю. Це, зокрема, може бути:

- дослідження ланцюга формування вартості товарів, робіт та послуг в процесі здійснення певних зовнішньоекономічних операцій;
- аналіз ризиків, що можуть супроводжувати конкретну зовнішньоекономічну операцію та визна-

чення умов переходу права власності на товари в процесі здійснення зовнішньоекономічних операцій;

- дослідження правильності розрахунку та формування вартості за ЗЕД— контрактами з урахуванням всіх обов'язкових митних платежів та зборів;

- аналіз рентабельності та економічної доцільності конкретної зовнішньоекономічної операції;

- прогнозування обсягів ЗЕД суб'єкта господарювання в майбутніх періодах на основі глибокого ретроспективного аналізу обсягів зовнішньоекономічних операцій в попередніх періодах.

Разом з тим, технології штучного інтелекту мають отримати практичне застосування. Зокрема, провідні аудиторські компанії можуть розробити окрему платформу на базі штучного інтелекту, яка буде спеціалізуватися виключно на аудиті ЗЕД суб'єктів господарювання. Крім цього, дану платформу можна удосконалити таким чином, щоб вона враховувала особливості галузі та бізнес-середовище, у якому функціонує суб'єкт господарювання, що здійснює ЗЕД. У результаті може бути отримане програмне забезпечення на базі штучного інтелекту, яке допомагатиме фахівцям з аудиту ефективно здійснювати аудиторську перевірку зовнішньоекономічних операцій суб'єкта господарювання, який здійснює діяльність у сфері агробізнесу, важкої промисловості, ІТ-сфері тощо. Такий підхід сприятиме глибшому розумінню аудиторською командою бізнес-середовища такого суб'єкта господарювання та допомагатиме розвивати потенціал штучного інте-

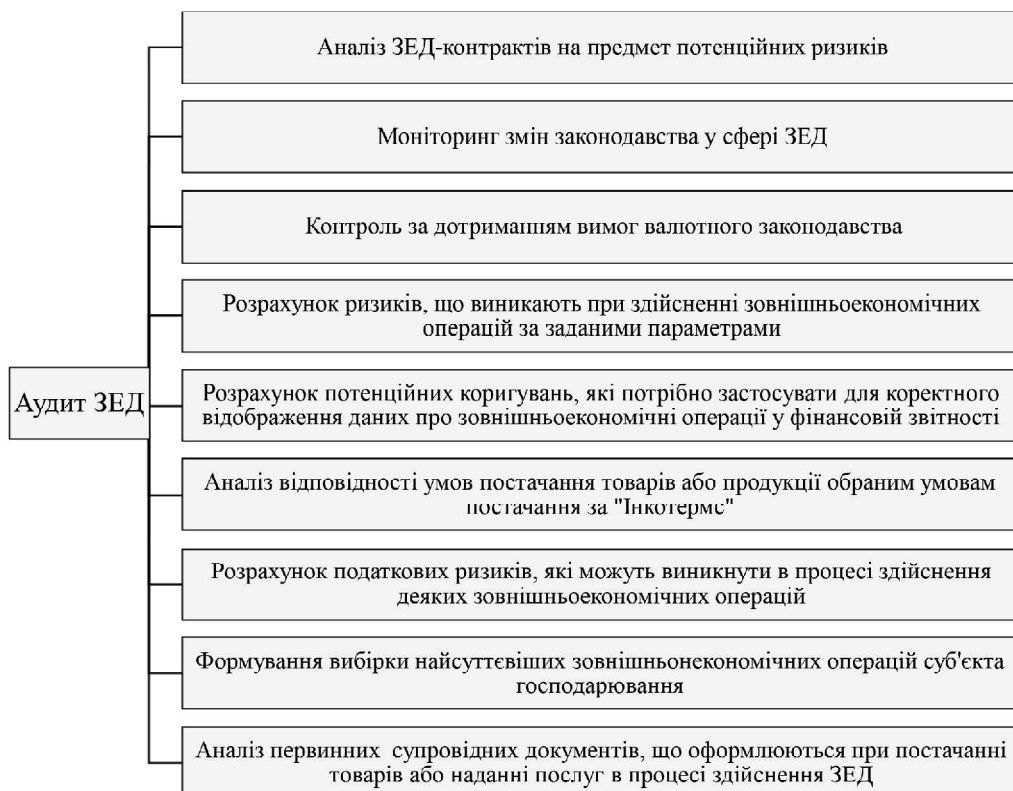

Рис. 1. Потенційні напрями впровадження технологій штучного інтелекту при аудиті ЗЕД суб'єктів господарювання

Джерело: авторська розробка.

лекту для цілей отримання найбільш якісних результатів аудиторської перевірки.

При цьому, у процесі використання технологій штучного інтелекту в аудиторських процедурах варто враховувати, що при обробці штучним інтелектом певної інформації може бути отримано неправильні або викривлені результати. Тому існує необхідність виділення даного ризику в окрему категорію, який, як і ризик невиявлення, можна оцифрувати у відсотковому вираженні, в залежності від тих умов, в яких застосовується штучний інтелект. До прикладу, визначення рівня такого ризику може базуватися, виходячи з таких чинників:

— якість інформації, наданої для аналізу. Зокрема, якщо інформація містить суттєві систематичні викривлення, штучний інтелект може не відслідкувати системний характер таких помилок та представити викривлені результати аналізу. Наприклад, якщо половина операцій має некоректні дати, штучний інтелект не зможе нормально аналізувати таку інформацію. На цьому наголошує Круглий В.В., акцентуючи увагу на тому, що аудитор повинен спочатку оцінити якість даних і провести очищення [3];

— складність алгоритмів, які має здійснити штучний інтелект та рівень складності поставленого завдання. Чим складніше завдання, тим більшу кількість дій має здійснити штучний інтелект, відповідно вірогідність виникнення помилки на певному етапі збільшується;

— особливості налаштування системи штучного інтелекту та термін її функціонування. Чим довше застосовується певна система на базі штучного інтелекту, тим досконалішою вона стає, адже розробники такої системи можуть проаналізувати пені недоліки, що були виявлені в процесі її використання та усунути їх.

Крім вищенаведених умов, аудитор може врахувати і вплив інших чинників, які, на його професійне судження, можуть вплинути на ризик надання штучним інтелектом викривлених результатів.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

На сьогоднішній день впровадження технологій штучного інтелекту в аудиті розглядається як дуже прогресивний напрямок розвитку бізнес-процесів, що має значний потенціал. Технології штучного інтелекту активно впроваджуються провідними аудиторськими компаніями, зокрема представниками Великої четвірки, які мають доволі прогресивні програмні продукти на базі штучного інтелекту. Разом з тим, дані компанії зацікавлені в подальшому розвитку технологій штучного інтелекту в процесі аудиторської перевірки. При цьому, оскільки більшість суб'єктів господарювання здійснює ЗЕД, доцільним є дослідження впровадження технологій штучного інтелекту саме для аудиту зовнішньоекономічних операцій. Серед потенційних напрямів впровадження даних технологій є аналіз ЗЕД-контрактів, моніторинг змін законодавства у сфері ЗЕД, контроль за дотриманням вимог валютного законодавства, розрахунок ри-

зиків, що виникають при здійсненні зовнішньоекономічних операцій за заданими параметрами, розрахунок потенційних коригувань за зовнішньоекономічними операціями, аналіз відповідності умов постачання товарів або продукції обраним умовам постачання за "Інкотермс" [5], розрахунок податкових ризиків, які можуть виникнути в процесі здійснення певних зовнішньоекономічних операцій, формування вибірки найсуттєвіших зовнішньоекономічних операцій суб'єкта господарювання, аналіз первинних супровідних документів, що оформлюються при здійсненні ЗЕД тощо. Крім цього, технології штучного інтелекту можна застосовувати і при дослідженні загальних процесів, пов'язаних з ЗЕД суб'єкта господарювання.

Разом з тим, технології штучного інтелекту мають отримати практичне застосування. Прикладом такого практичного застосування технологій штучного інтелекту в аудиті може бути розробка та впровадження платформи, яка спеціалізуватиметься виключно на аудиті ЗЕД суб'єктів господарювання. Крім цього, дану платформу можна удосконалити таким чином, щоб її використання дозволяло враховувати особливості галузі та бізнес-середовище, у якому функціонує суб'єкт господарювання, що здійснює ЗЕД. Такий підхід до впровадження технологій штучного інтелекту при аудиті ЗЕД суб'єкта господарювання сприятиме глибшому розумінню аудиторською командою бізнес-середовища такого суб'єкта господарювання та допомагатиме розвивати потенціал штучного інтелекту для цілей отримання найбільш якісних результатів аудиторської перевірки.

Однак слід зазначити, що в процесі обробки та аналізу певної інформації штучний інтелект може надати хибні або значно викривлені результати. Саме тому існує необхідність виділення ризику надання помилкових результатів, отриманих від штучного інтелекту, в окрему категорію, і, за прикладом ризику невиявлення, оцифрування такого ризику. Визначення рівня такого ризику може базуватися, виходячи з певних чинників, зокрема, якості наданої для аналізу інформації, складності алгоритмів, які має здійснити штучний інтелект, рівня складності поставленого завдання, особливостей налаштування системи штучного інтелекту та терміну її функціонування. Крім цього, аудитор, виходячи зі свого професійного судження, може враховувати вплив інших чинників, які можуть вплинути на ризик надання штучним інтелектом викривлених результатів.

Література:

1. Застосування ШІ та трансформація глобальної економіки може збільшити світовий ВВП на 15 відсоткових пунктів до 2035 року. PwC. URL: <https://cutt.ly/JtJ1ctvT> (дата звернення: 22.04.2026).
2. Івахненко, С. В. (2023). Застосування штучного інтелекту в аудиті. Наукові записки НаУКМА. Економічні науки, 8 (1), 54—60. <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.54-60> (дата звернення: 22.04.2026).
3. Круглий, В. В. (2025). Застосування інструментів штучного інтелекту в аудиті фінансової звіт-

ності. Актуальні питання економічних наук, (16). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17372800> (дата звернення: 22.04.2026).

4. Назарова К. О., Коломієць А. А. Ефективність аудиту в умовах активізації застосування штучного інтелекту. Ефективна економіка. 2025. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.-42%20> (дата звернення: 20.04.2026).

5. Офіційний переклад правил "Інкотермс" 2020 Міжнародної торгової палати. URL: https://vtrade.uaberries.com/storage/app/public/Incoterms_2020.pdf (дата звернення: 20.04.2026).

6. Пацкань Ю. В., Назарова К. О. Диджиталізація як фактор підвищення ефективності форензікдіагностики та аудиту суб'єктів господарювання. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. Т. 2, № 4. С. 23—32. DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(4\)-3s](https://doi.org/10.60022/2(4)-3s) (дата звернення: 22.04.2026).

7. Розіт Т. В., Мурадова К. З. Штучний інтелект в аудиті і бухгалтерському обліку. Ефективна економіка. 2024. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.76> (дата звернення: 22.04.2026).

8. Рябчук О. Г., Ракуть Д. О. Аудит і штучний інтелект: як технології змінюють професію аудитора. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2025. № 1 (135). URL: https://econom.stateandregions.zp.ua/journal/2025/1_2025/11.pdf (дата звернення: 22.04.2026).

9. Штучний інтелект як інструмент для підвищення ефективності та якості професійних послуг — Делойт в Україні. Deloitte. URL: <https://www.deloitte.com/ua/uk/services/consulting/about/artificial-intelligence-for-improving-professional-services.html> (дата звернення: 22.04.2026).

10. AI Technology. EY — Deutschland — Shape the future with confidence. URL: https://www.ey.com/en_gl/services/ai/platform/technology (дата звернення: 22.04.2026).

11. EY.ai Workforce: Digital Worker Platform For The HR Function. EY — Deutschland — Shape the future with confidence. URL: https://www.ey.com/en_gl/services/workforce/ey-ai-workforce-digital-worker-platform-hr-function (дата звернення: 22.04.2026).

12. KPMG інтегрує штучний інтелект у власну аудиторську платформу KPMG Clara. Fbc.biz.ua. URL: <https://fbc.biz.ua/news/dumki/kpmg-integrue-shtuchnij-intelekt-u-vlasnu-auditorsku-platformu-kpmg-clara/> (дата звернення: 22.04.2026).

13. Value in motion. PwC. URL: <https://cutt.ly/atJ1TmOZ> (дата звернення: 22.04.2026).

References:

1. PwC(2025), "Application of AI and the transformation of the global economy could increase global GDP by 15 percentage points by 2035", available at: <https://cutt.ly/JtJ1ctvT> (Accessed 22 April 2026).

2. Ivakhnenkov, S.V. (2023), "Application of artificial intelligence in auditing", Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky, [Online], 8 (1), pp. 54—60, available at: <https://spne.ukma.edu.ua/article/view/289560/283110> (Accessed 22 April 2026).

3. Kruglyi, V. V. (2025), "Application of artificial intelligence tools in financial statement auditing", Aktual'ni pytannia ekonomichnykh nauk, [Online], vol. 16, available at: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/849/838> (Accessed 22 April 2026).

4. Nazarova, K. O. and Kolomiets, A. A. (2025), "Audit efficiency amid the increased use of artificial intelligence", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 7, available at: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7021> (Accessed 22 April 2026).

5. Incoterms (2020), "ICC rules for the use of domestic and international trade terms", available at: https://vtrade.uaberries.com/storage/app/public/Incoterms_2020.pdf (Accessed 22 April 2026).

6. Patskan, Y. V. and Nazarova, K. O. (2025), "Digitalization as a factor in improving the efficiency of forensic diagnostics and auditing of business entities", Aktual'ni problemy staloho rozvytku, [Online], 2 (4), 23—32, available at: <https://journals.csr.com.ua/index.php/sustainability/en/article/view/111/119> (Accessed 22 April 2026).

7. Rozit, T. V. and Muradova, K. Z. (2024), "Artificial intelligence in auditing and accounting", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 4, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3557/3592> (Accessed 22 April 2026).

8. Ryabchuk, O. H., and Rakut, D. O. (2025), "Audit and artificial intelligence: how technologies are changing the auditor profession", Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo, [Online], vol. 1 (135), available at: https://econom.stateandregions.zp.ua/journal/2025/1_2025/11.pdf (Accessed 22 April 2026).

9. Deloitte Ukraine (2026), "Artificial intelligence as a tool to improve the efficiency and quality of professional services", available at: <https://www.deloitte.com/ua/uk/services/consulting/about/artificial-intelligence-for-improving-professional-services.html> (Accessed 22 April 2026).

10. EY — Germany (2026), "AI Technology. Shape the future with confidence", available at: https://www.ey.com/en_gl/services/ai/platform/technology (Accessed 22 April 2026).

11. EY — Germany (2026), "EY.ai Workforce: Digital Worker Platform for the HR Function. Shape the future with confidence", available at: https://www.ey.com/en_gl/services/workforce/ey-ai-workforce-digital-worker-platform-hr-function (Accessed 22 April 2026).

12. Fbc.biz.ua (2024), "KPMG integrates artificial intelligence into its own audit platform KPMG Clara", available at: <https://fbc.biz.ua/news/dumki/kpmg-integrue-shtuchnij-intelekt-u-vlasnu-auditorsku-platformu-kpmg-clara/> (Accessed 22 April 2026).

13. PwC (2025), "Value in motion", available at: <https://cutt.ly/atJ1TmOZ> (Accessed 22 April 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 30.04.26

Процеженовано / Revised: 08.05.26

Дата публікації / Published: 12.05.26